

LJETA 1902
SLOVENSKO MLADINO

Stric Mrak.

Spisal Ivo Trošt.

»**S**tric Mrak podi otroke spat. Čakaj, čakaj, Stanko, pa zapodi še tebel!« Stanko se je držal kisko ob ognjišču, ko so mati pripravljali večerjo, a materi je bilo dobro znano, da je začetek in konec dečkove sitnosti samo spanec. Seveda, ali niso oni dan Stanku z vso slovesnostjo prvič obuli prvih hlač? Sedaj pa misli, da je že velik in da mora šele tedaj leči kakor oče in mati.

Stanko še ni nikdar slišal o stricu Mraku; zato je pogledal mater pozorneje, kislil obraz je ubral v take gube kakor vselej, ko mu mamica čita »Zvonček«, ali pa ko prijazna stara mati pripoveduje tiste lepe pravljice.

»I, kakšen pa je tisti Mrak, stric Mrak?« vpraša Stanko.

»Kakšen? Tako velik, da s svojim temnosivim plaščem, ki se vleče za njim, zakrije solnce, pa tudi še skoro celo nebo. Luči ne mara in svetlobe ne mara; tudi otroški krik mu ni všeč, ne otroška sitnost. Ker ne bi rad, da bi mu strina Noč očitala, kako jako se je že sam pootročil od začetka sveta, in da bi ga celo ujela, podi otroke spat ali jih pa zbaše v svoj silni žep; vse pa naglo, naglo. Mudi se mu namreč za solncem. Rad bi ujel celó božje solnce ter ga stlačil v svoj brezdanji žep, da bi strina Noč ne videla kod za njim . . .«

Stanku se je zdelo to velikansko, nevarno in vratolomno početje. »Mama, mama, pa zakaj? Saj je velik, tako velik!«

»Če boš priden in boš mirno počakal večerje in potem lepo molil, ti povem jutri.«

»Ne, ne, mama, nocoj, prosim.«

»Ali boš priden?«

»Bom.«

»Glej, če Noč ujame strica Mraka, ga položi kot dojenčka v svoje krilo ter ga zaničljivo poguglje, kakor jaz našo Milko: aja tu-tu! Nina-nana. Ti moj Mračce, ki si kumoval, ko je Bog ustvaril solnce . . .«

Stanka premaga smeh: »Hi-hi-hi! Pa tako velik!«

»Seveda, sram ga je.«

»Mama, mama«, pomisli dečko, »pa je že kdaj ujel solnce?«

»Da, ujel in spravil skrbno v žep.«

»Pa je bila tema po vsem svetu.«

»Tema je bila, res; toda hudo strino Noč je to ujezilo, da je še urneje planila za njim; Mrak pa ni mogel tako hitro kakor prej, ker ga je težilo solnce v žepu. Seveda, tako veliko . . .«

V dečkovi glavici so se tedaj snovale prijetne misli, kako svetlo je moralo biti v žepu strica Mraka. Gotovo bi tam lahko našel vse orehe, slaščice in tiste sladke prigrizke, kakršne je navadno dobival Stanko od strica iz Trsta. Mati je nadaljevala: »Zaradi solnčne gorkote je pa Mraku pregorel oni silni žep, kamor je bil stlačil solnce, ki ga je s svojo ogromno težo tako zadrževalo na begu, da bi ga Noč kmalu ujela in lepo poujškala.

Ko mu je ušlo solnce svojo pot, je pa sfrčal zopet za njim, povsod podil otroke spat in povsod napravljajl temo s temnosivim plaščem. Strina Noč je brzela za obema, ker se je bala, da bi njeno hudobno namero videl za njo hiteči bratec Dan, ki bi takoj povedal vsem ljudem, kako velika in kako močna, pa stara in otročja sta še stric Mrak in strina Noč. Zato, ker Noč ne more ujeti Mraka, bi rada poujškala zemeljske otroke, pa jih ne najde, ako so lepo tihi in mirni. Nagajive in kričeče pobere kar nagloma s seboj.«

»Pa vsak večer?«

»Seveda.«

»In vsako noč?«

»Vsako noč.«

»A potem pride pa dan?« Stanku se je zdelo, da se ti trije pode po neki znani vrsti drug za drugim, pa vpraša:

»Mama, ali je zato zvečer mrak?«

»Seveda, da gredo otroci spat.«

»In ponoči noč?«

»Da molijo in mirno pospe. Angel čuje, da jih ne vzame Noč in mesto Mraka ne zavije v svoje krilo.«

»Aj, mama, zakaj je pa Dan, kadar je dan?«

»Da vse zvemo, kar se zgodi v mraku in ponoči. Dan je poštenjak; vidi in pokaže vse.«

Izmed vseh treh se je zdel Stanku res Dan še najpoštenejši. Ali sedaj-le je Mrak zunaj, si je mislil, in vsak pameten človek računa s tem, kar se godi v sedanjosti. Potem pride Noč. Stanko pa ni maral niti Noči v krilo, niti Mraku v žep. Mirno je gledal, kako mati pripravljajo večerjo in pre-mišljajl, koliko prijetneje je tukaj-le pri ljubi mamiči tudi brez večerje, kakor pa če bi moral, dasi prav v novih hlačah, jadrati z neznanimi bitji po dalj-

nih, tujih krajih, morda celo tam pod onimi čmernimi oblaki ali po temnih gozdovih. Nel Pametneje je ob domačem ognjišču. Lepo tiho in sam s seboj je začel ponavljati napol naučeno molitvico, priporočuje se angelu varhu. Še prej, nego je prišepetal do tja, kjer so mu morali navadno pomagati mamica, ni videl več luči na steni, ne ognjišča, ne kuhalnice, ni slišal kipečih piskrov, ne ropotajočih pokrivač . . . Stanko je sladko dremal in sladko sanjal, da je v krilu božjega krilatca, ki ima — menda njemu v čast — tudi nove hlače, pa ga zato tem zvesteje čuva vsake nezgode.

Stanka je pokladala mama spat v belo posteljo.

»Oho! Kaj pa hoče tukaj stric Mrak?« zavpije dečko, prebudivši se iz prejšnjih sanj. Videl je, kako nekdo sloni na rokah ob njegovem ležišču; a to ni bil stric Mrak, to je bila njegova zlata mamica, ki je skrbno izročala svoje dete angelu varhu in vsem božjim prijateljem v zanesljivo varstvo. Stanko je samo še enkrat odprl oči in se sladko nasmehnil. Na glavici, ustnih in prsih je čutil prekrizujočo ga materino roko, na čelu pa vroč poljub . . .

Tedaj je pokukal skozi okno stric Mrak, za njim je brzela strina Noč a nobeden se ni ustavil, še zglasil se ni v hiši.

Naslednje jutro je Stanka pozdravil beli Dan.

Njegov ljubljeneec.

Spisal *Andrej Rapè.*

Le pogledite ga, Boštjanovčevega Franceta, kako ljubeznivo je vzel v naročje svojega ljubljence!

Pa to mlado jagnje šele malo časa nedolžno gleda v božji svet.

Sinoči so ga pri Boštjanovčevih priredili, in France si je že naprej izgovoril, da bo jagnje njegovo, pa prav samo njegovo.

Še včeraj* je za svojo novo živalco pripravil mehko ležišče. Tega si ni dal dopovedati, da ne bi vzel z lastne postelje izpod zglavja stare suknje in bi je ne bil pognil na ležišče za svojega ljubljence.

»Prav samo moje bo to-le jagnje, in prodati ga ne pustim očetu«, to je kar naravnost in odločno povedal mamici.

»Če ti ga bodo oče pustili, že prav, a lepo jih moraš prositi.«